

33 開墾一坵福田

年兜有一工早起，
Nî-tau ū tsít kang tsá-
khí,

我趕欲出門，
guá kuánn beh tshut-m̄ng,

行到巷仔口，
kiánn-kàu hāng-á-kháu,

就看著一陣穿黃衫仔的人，
tō khuànn-tiòh tsít tīn
tshīng ŋg kah-á ê lāng,

有的擲掃梳，
ū ê giáh sàu-se,

有的提夾仔，
ū ê thèh ngeh-á,

佇遐掘掃路面恰水溝，
tī hia piànn-sàu lōo-bīn
kah tsuí-kau,

猶有一台農用的搬運車咧清運糞埽。
iáu ū tsít t̄ai lōng-iōng ē
puann-ūn-tshia teh tshing-
ūn pùn-sò.

我知影彼は福田慈善會又閣咧為地方做服務。
Guá tsai-iánn he sī Hok-
tiān tsū-siān-huē iū-koh
teh uī tē-hng tsò hòk-bū.

冷風咻咻叫，
Líng-hong hīu-hīu-kiò,

看著這陣恬恬咧勞動的身影，
khuànn-tiòh tsít tīn tiām-
tiām teh lô-tōng ē sin-
iánn,

我的心內就一直燒烙起來。
guá ē sim-lāi tō it-tit
sio-lō --khí-lāi.

講著「福田」，
Kóng-tiòh "Hok-tiān",

庄裡的人攏會比大頭拇，
tsng--lí ē lāng lóng ē pí
tuā-thau-bú,

尤其是對福田阿媽——周張葉蕊，
iū-kī sī tuì Hok-tiān a-má
— Tsiu-Tiunn Iáp-luí,

逐家都呵咾甲會觸舌。
tāk-ke to o-ló kah ē tak-
tsih.

阿媽雖然干焦讀過兩年冊爾爾，
A-má sui-jiān kan-na thák-
kuè n̄ng nī tsheh niā-niā,

毋過真捌道理。
m̄-koh tsin bat tō-lí.

十八歲嫁予全村的周家，
Tsáp-peh huè kè hōo kāng
tshun ê Tsiu--ka,

翁仔某感情好惟是。
ang-á-bóo kám-tsîng hó-bî-
sī.

伊認真閣守本份，
I jīn-tsin koh siú pún-
hūn,

毋但落田作穡，
m̄-nā lōh-tshân tsoh-sit,

厝裡的工課嘛一項都無走閃，
tshù--lí ê khang-khuè mā
tsit hāng to bô tsáu-siám,

閣著奉待大家官。
koh tiōh hōng-thāi ta-ke-
kuann.

後生一个接一个出世，
Hāu-senn tsit ê tsiap tsit
ê tshut-sì,

阿媽伊無閒甲若干樂咧，
a-má i bô-îng kah nā kan-
lòk --leh,

哪知拄著一个雜唸大家。
ná tsai tú-tiōh tsit ê
tsáp-liām ta-ke.

伊做甲流汗，
I tsò kah lâu-kuānn,

大家煞嫌甲流瀾。
ta-ke suah hiām kah lâu-

nuā.

阿媽嘛攏無怨言，
A-má mā lóng bô uàn-giân,

猶是盡伊做人新婦的本份，
iáu sī tsin i tsò-lâng
sin-pū ê pún-hūn,

有孝序大人。
iú-hàu sī-tuā-lâng.

啥人知半路折扁擔，
Siánn-lâng tsai puànn-lōo
tsih pún-tann,

翁婿雄雄來過身。
ang-sài hiông-hiông lâi
kuè-sin.

彼當陣細漢囝都才三歲爾咧。
Hit-tang-tsūn sè-hàn-kiánn
to tsiah sann huè niā
--leh.

阿媽少年守寡，
A-má siàu-liân tsiú-kuá,

欲晟養四个細囝，
beh tshiānn-ióng sì ê sè-
kiánn,

著愛忍受足濟艱難恰困苦。
tiōh-ài jím-siū tsiok tsē
kan-lân kah khùn-khóo.

牽囡的人著較儼硬，
Khan kiánn ê lâng tiòh
khah giám-ngē,

家己一个擔起嚴父佻慈母的重擔，
ka-kī tsit ê tann-khí giâm
hū kah tsū bió ê tâng-
tàn,

也著內、也著外，
iā tiòh lâi, iā tiòh guā,

驚囡枵寒餓，
kiann kiánn iau kuānn gō,

驚囡綴人袂著。
kiann kiánn tuè lâng bē
tiòh.

生活的壓力予伊操心擘腹，
Sing-uah ê ap-lík hōo i
tshau-sim peh-pak,

一工都毋敢放輕鬆。
tsit kang to m̄ kánn pàng
khin-sang.

伊定定坐踎眠床頭，
I tiānn-tiānn tsē tiàm
bîn-tshêg-thâu,

看四个後生𪗇佇一頂總鋪𪗇，
khuànn sì ê hâu-senn kheh
tī tsit tít tsóng-phoo
khùn,

也心酸也安慰，
iā sim-sng iā an-uì,

暗暗仔共所有的鹹酸苦澀摻目屎吞
落去。

àm-àm-á kā sóo-ū ê kiâm
sng khóo siap tsham bák-
sái thun --lòh-khì.

雖然日子過了真艱苦，
Sui-jiân jít-tsí kuè-liáu
tsin kan-khóo,

毋過阿媽伊是一个誠軟心的人，
m̄-koh a-má i sī tsit ê
tsiānn nng-sim ê lâng,

若拄著有人比伊較艱難，
nā tú-tiòh ū lâng pí i
khah kan-lân,

需要幫贊的，
su-iàu pang-tsān--ê,

伊攏會盡力去做。
i lóng ē tsin-lík khi tsò.

無論是田裡鬥作穡，
Bô-lūn sī tshân--lí tau
tsoh-sit,

抑是替阿婆仔鬥洗衫，
iáh-sī thè a-pô-á tau sé-
sann,

伊攏歡喜心、甘願做，
i lóng huann-hí sim, kam-
guān tsò,

毋才人緣佻好咧。
m̄-tsiāh lâng-iān guā hó
--leh.

久來 in 大家嘛予伊的愛心恰耐心所感動，
Kú--lâi in ta-ke mā hōo i
ê ài-sim kah nâi-sim sóo
kám-tōng,

佇往生進前對人講：「阮阿蕊這個新婦真有孝，
tī óng-sing tsin-tsing tuì
lâng kóng: “Guán A-luī
tsit ê sin-pū tsin iú-hàu,

後擺定著會好年老。」
āu-pái tiānn-tiōh ē hó nī-
lâu.”

俗語講：「寒門出孝子」，
Siók-gí kóng: “Hân m̄ng
tshut hàu-tsú”，

四个後生攏有好教示。
sì ê hāu-senn lóng ū hó
kà-sī.

大兄拈小弟，
Tuā-hiann khinn sió-tī,

個個勤學拍拚出頭天，
kô-kô khin òh phah-piann
tshut-thâu-thinn,

娶某生囝閣趁錢。
tshuā-bóo senn-kiánn koh
thàn-tsinn.

四个兄弟仔攏知福惜福。
Sì ê hiann-tī-á lóng ti
hok sioh hok.

為著報答母恩，
Uī-tiōh pò-tap bó un,

繼承母愛，
kè-sing bó-ài,

回報社會，
huê-pò siā-huē,

所以出錢出力，
sóo-í tshut-tsinn tshut-
lât,

召集一寡善心人士，
tiàu-tsíp tsit-kuá siān-
sim jîn-sū,

共同創立「福田慈善會」，
kiōng-tōng tshòng-líp
“Hok-tiān tsū-siān huē” ,

推動救急救難，
thui-tōng kiù-kip kiù-lân,

獎助貧寒等等的公益活動。
tsióng-tsōo pîn-hân títg-
títg ê kong-ik uah-tāng.

周家大大細細，
Tsiu--ka tuā-tuā-sè-sè,

嘛攏是福田的義工喔。
mā lóng sī Hok-tiān ê gī-
kang --ooh.